

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.589/2013/4.szám

A Kúria a dr. Cseh Veronika ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártalanítás iránt a Tatabányai Törvényszék előtt 4.P.20.394/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Ítéltábla Pf.I.20.246/2012/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 59. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperest 2009. április 10. napján a T-i Rendőrkapitányságon őrizetbe vették. A Megyei Főügyészség 2009. április 12-én indítványozta a felperes előzetes letartóztatását. A felperes 2009. szeptember 18. napjáig a Büntetés-végrehajtási Intézetben volt előzetes letartóztatásban. A Városi Ügyészség a 2009. október 28. napján meghozott határozatával a felperessel szemben lopás büntette miatt folyamatban lévő büntetőeljárást megszüntette, mert a rendelkezésre álló iratok alapján nem volt megállapítható, hogy a gyanúsított bűncselekményt követett el.

A felperes a keresetében az előzetes letartóztatása miatt 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 2.000.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azt nem vitatta, hogy a felperes a kártalanítási igényét határidőben nyújtotta be, a kártalanítás jogalapjának tisztázását azonban szükségesnek

tartotta. Vitatta a vagyoni és nem vagyoni kártalanítási igény összecszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság a jogerőre emelkedett végzésével az 1.000.000 forint ügyvédi munkadíj, mint vagyoni kártalanítás iránti kereset tekintetében a pert megszüntette.

A keresetnek részben helytadó elsőfokú ítéletben a bíróság kötelezte az alperest 4.000.000 forint és ennek a 2010. január 22. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest 100.000 forint ügyvédi munkadíj és 34.530 forint fordítási költség, mint perköltség megfizetésére is. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperes előadása, a tanúk vallomása és a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján megállapítható volt, hogy a köztudomású hátrányokon felül a felperes az egyéb hátrányok fennálltát is igazolta. A felperes korábbi sérülései miatt fájdalmakkal küszködött, amelyek kezelésére megfelelő gyógyszert nem kapott. A felperes magyarul nem beszélt, ezért a kommunikálási nehézségek miatt alkalmazkodási problémái is voltak. A felperest nem tudták látogatni, nem jutott hozzá azokhoz a tárgyakhoz, amelyek a börtönéletet elviselhetővé teszik. A felperes nem tudott megfelelő kapcsolatot tartani a jogi képviselőjével sem, tolmács biztosítása nem történt meg. Mindezekre tekintettel 4.000.000 forint nem vagyoni kárpótlási összeg arányos annak ellenére, hogy a felperes által hivatkozott egészségi állapotromlás nem következett be. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az 1.000.000 forint vagyoni kárigényét a felperes bizonyítani nem tudta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő kártalanítás összegét 2.500.000 forintra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti kamataira leszállította. Mellőzte az alperesnek a felperes részére 15 napon belül fizetendő 100.000 forint elsőfokú perköltségben való marasztalását és úgy rendelkezett, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségét mindegyik peres fél maga viseli. Az alperes által a felperes részére fizetendő fordítási költség összegét 17.300 forintra leszállította és ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a személyi szabadság korlátozása és a börtönviszonyok fizikai, pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek, károsak. A szabadság elvonással rendszerint együtt járó hátrányoknál súlyosabb sérelmeket, mint többlettényállási elemeket azonban a felperes nem bizonyított, így nem indokolt az elsőfokú bíróság által megállapított 4.000.000 forint összegű nem vagyoni kárpótlás. A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, amely szerint az EBH 2010. évi

2140. számú „jogeseti” döntést teljes egészében alkalmazhatónak találta. A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény ugyanis az átlagos sérelmen túlmenően további tényállási elemeket nem igazolt. Nem állapítható meg, hogy a felperes egészségi állapotában a korábban meglévő betegségek miatt rosszabbodás következett volna be. A felperesnél a fogvatartási körülményekkel oksági összefüggésben egészségromlás nem következett be, még pszichés szempontból sem. A kényszerű elzárás miatt kialakult alkalmazkodási zavar sem volt olyan mértékű, amely miatt pszichiátriai szakorvosi kezelésre lett volna szükség. Nem bizonyított az sem, hogy melyek azok a gyógyszerek, amelyeket a felperes a büntetés-végrehajtási intézetben nem kapott meg, noha arra szüksége lett volna. A bizonyítékok azt támasztották alá, hogy a felperes rendszeresen közlekedett Magyarország és Szlovákia, valamint Ukrajna között, így az alkalmazkodási nehézségei nyilvánvalóan csökkentek. Nem bizonyított, hogy a rokoni látogatás hiánya pszichésen megviselte volna az alperest. Nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes nem tudott megfelelő kapcsolatot tartani jogi képviselőjével tolmács biztosítása nélkül. Dr. H.T. tanú vallomása szerint tolmács biztosítására azért nem került sor, mert a felperes nem tudta előlegezni a tolmács költségét. Mindezeket értékelve a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy 2.500.000 forint nem vagyoni kárpótlás felel meg a reparáció elvének és a 34/1992. (VI.1.) AB határozatban foglalt mértéktartás követelményének. Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása kihatott az elsőfokú perköltség viselésére is, a másodfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a pernyertesség és a pervesztesség közel azonos arányára tekintettel mindegyik fél viselje a saját felmerült elsőfokú perköltségét, és fele-fele részben viseljék a felek az állam által előlegezett tolmácsdíj összegét.

A felperes felülvizsgálati kérelme az elsőfokú ítéletet helybenhagyó döntés meghozatalára irányult. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 81. §-ának (1) és (2) bekezdésében, a Pp. 206. §-ának (1) és (3) bekezdésében, valamint a Be. 580. § (1) bekezdése I/c. pontjában foglaltakat. A felperes szerint az alperes a fellebbezésében a 34.530 forint fordítási költséget nem vitatta és 1.200.000 forint erejéig elismerte a nem vagyoni kártalanítási kötelezettségét. A nem vagyoni kártérítés mértékét az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, figyelembe véve a tényállási és jogalapi elemében megegyező, az EBH 2010.2140. határozattal elbírált jogesetet, a 2012-2013. évi ár- és értékviszonyokat. A felperes fogvatartásának tényét és körülményeit, a súlyos betegségeit a nem vagyoni kártérítés körében jelentős többletteherként kell értékelni. A magyar nyelv ismeretének hiánya a felperes elfoglaltságának, időtöltésének minőségében súlyos hátrányt jelentett, alkalmazkodási nehézségeket okozott. A felperes utalt arra is, hogy az őrizetbevételkor

elvették a pénzt, útlevelét, 2009. szeptember 18-án engedték szabadon, de csak egy hét múlva hagyhatta el az országot. Kérte továbbá, hogy a Kúria a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányára tekintet nélkül rendelkezzen a perköltség viseléséről.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat vitatta, a jogerős ítéletet, megalapozott, az irányadó jogszabályoknak megfelelő döntésnek tartotta.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletet megváltoztató részét vitatta. A felperes a fellebbezésében a nem vagyoni kártalanítás mértékét és emellett az elsőfokú perköltség megállapítását támadta, ennek megfelelően a fellebbezés érintette a perköltség körébe tartozó fordítási költséget is, ezért ezekben a kérdésekben a másodfokú bíróságnak döntenie kellett. A felperes keresetének jogalapját a bíróság a jogerős ítéletben a Be. 580. § (1) bekezdése I/c. pontjában foglaltak megsértése nélkül állapította meg. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni károk feltárása érdekében a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozottan állapította meg. A külön bizonyítást nem igénylő és az egyéb bizonyított hátrányok alapján a bíróságnak olyan mértékű kárpótlást kellett megállapítania, amely a nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésére, enyhítésére alkalmas. E körben a bíróságnak a reparáció érdekében figyelembe kellett vennie a károsodáskori ár- és értékviszonyokat, továbbá az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott bírósági döntéseket is. A hivatkozott elvi bírósági határozat önmagában a döntés alapjául nem szolgálhat, a szükséges kárpótlást minden ügyben egyedileg, az összes körülmény mérlegelésével kell értékelni. A felülvizsgálatra alapot az adhat, ha a megállapított tényállás hiányos, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésén alapul, illetőleg a nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál a bíróság a nem vagyoni hátrányokat nem megfelelően értékeli. Az adott esetben ez nem áll fenn. A másodfokú bíróság a nem vagyoni hátrányok kompenzálására alkalmas kártalanítás mértékét az elsőfokú bíróságtól részben eltérően, azonban a kifejtett szempontok megfelelő értékelésével, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályok megsértése nélkül állapította meg. A másodfokú bíróság kellő indokát adta annak, hogy melyek azok a nem bizonyított

többlettényállási elemek, amelyek tekintetében a nem vagyoni kárpótlás nem állapítható meg, e körben a Pp. 206. §-a (1) és (3) bekezdésének a felülvizsgálatra alapot adó megsértése nem áll fenn. Ennek hiányában a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a bizonyítékok felülmérlegelésére, a nem vagyoni kárpótlás összegének megváltoztatására nincs lehetőség. A bíróság a jogerős ítéletben a pernyertesség és a pervesztesség arányának megfelelő értékelésével jól rendelkezett a perköltség - beleértve a fordítási költséget - viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján.

A kifejtettakra tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2014. február 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő
HM